

SENMANARI POPULAR, HUMORISTICH Y LITERARI

DONARÀ UNA LLISSÓ CADA DISSAPTE

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de las Molas, núm. 24, entressol, 1.ª; Barcelona.

Número solt 5 céntims. -- Atrassats 10 céntims.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona: semestre, 2 ps. un any, 3 ps.—Fora: semestre, 2'50 ps. un any, 4 ps

Crónica

En Dreyfus ha sigut condemnat per segon cop á 10 anys de presiri. Meditem una mica, no sobre el capitá juheu, que no té cap importancia y del qual ni som enemichs ni partidaris, sino sobre cosas més trascendentals que 's dedueixen d' aquest procés famós y dels incidents que ha motivat. Un cop més s'ha complert la divina sentència de que la mentida se desmenteix á sí mateixa.

La majoria del poble francès está contra el capitá israelita. El baix poble, sobre tot el partit socialista, acaudillat per Mr. Drumont, ha fet al militar juheu una guerra terrible. ¿A qué, donchs, senyors liberals, absoldrer al suposat traïdor? ¿No diheu que la majoria es lley y deu cumplirse? ¿No prediqueu que 'l sufragi universal, que la voluntat del poble, ha de seguirse? A condemnar, donchs, al juheu, per més que sia ignoscent. ¡El poble ho vol, senyors aduladors del poble...!

Suposém que en Dreyfus es traïdor. Alas-horas la República francesa es el més degradat y vil dels governs, ja que indulta á un miserable que ha venut á la seva Patria ab la traïció més negra, y l'ha venuda á un enemich terrible, que fa 20 anys descuartisa 'l cos, sagnejant encara, de la noble Fransa. Suposém que 'n Dreyfus es ignoscent. Alas-horas la República vehina ha consumat la més gran de las iniquitats, enterrant de viu en viu á un pobre ignoscent, llensantlo al fons d'una roca del Océa, ahont se consúm, se consúm víctima ignoscenta de la iniquitat republicana. En els dos cassos, la República francesa es mil voltas més miserable que la liberal Espanya de Montjuich y el cabo Botas. ¿Es aixó, Sra. Publicidad, la República modelo?

En Dreyfus (dihuen sos partidaris y enemichs) está á últim terme en aquest procés. No 's discuteix si es ó no culpable. El busilis es aquest: Si 's condemna á Dreyfus traïdor, la masoneria y els juheus se retiren y jaden República! Si s'absol á Dreyfus ignoscent, l'exércit se subleva en massa y la República cau també. De modo, que á Fransa, en la republicana Fransa, res importa la justicia, res importa la ignoscencia d'un ciutadà: tot

se sacrifica al Régimen, á la República, ni més ni menos que á Espanya tot se sacrifica al régimen, á D.ª Cristina.

¡Pobre Fransa! ¡Pobre Espanya! El lliberalisme, ab corona ó gorro frigio, que tant se val, vos ha reduhit á parias vils, á degradats esclaus, á miserables idiotas, á víctimas ignoscentas d'un Régimen que aborriu y

vos ofega. Al régimen espanyol se sacrifican las colonias y l'honor sens mácula d'un poble ilustre. Al Régimen republicà francès se sacrifican l'honor, la vida, el benestar dels ciutadans...

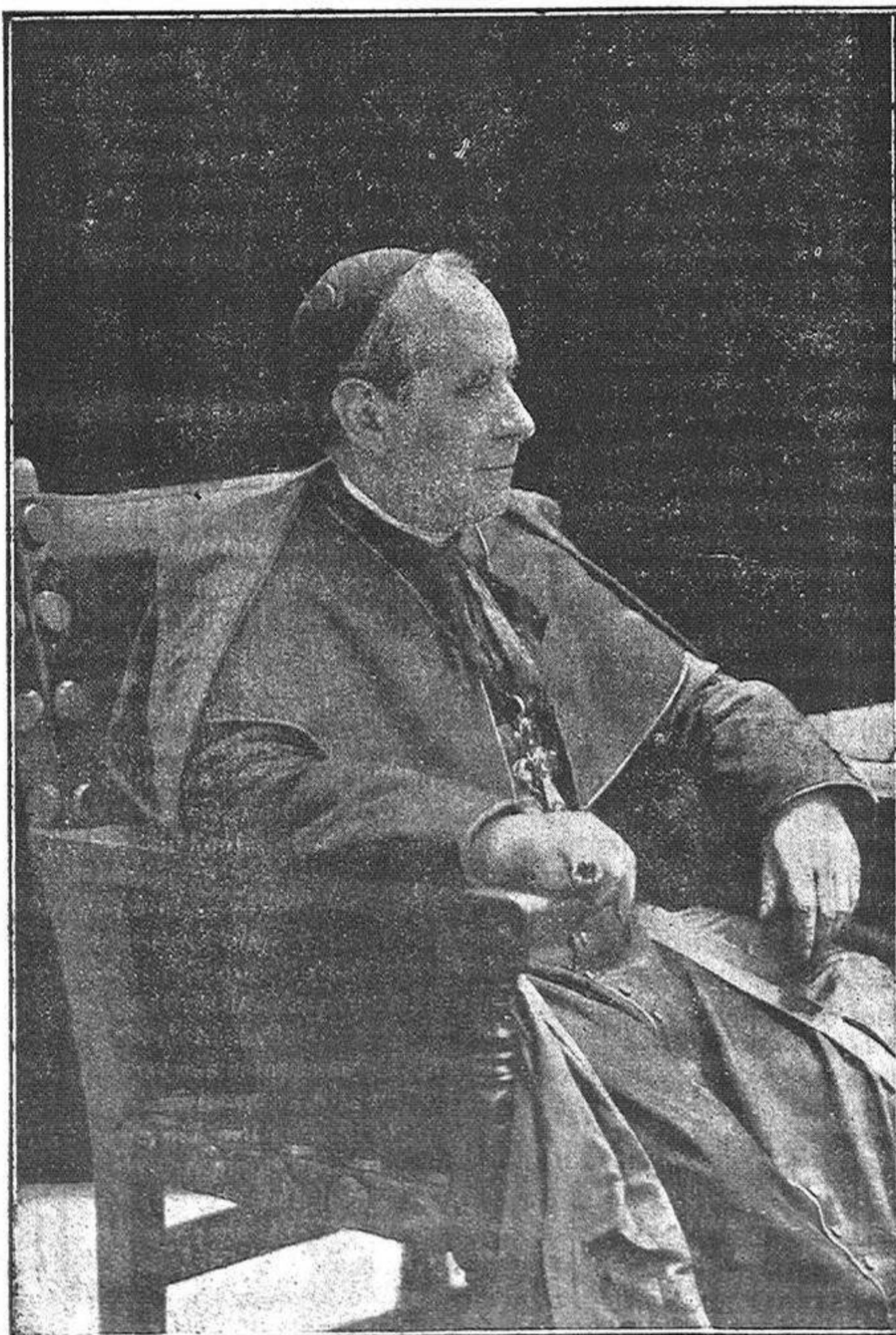
Negre es la historia de la Regencia espanyola. Negre y miserable. Tant miserable y tant negre que sols pot compararse ab la degradada y baixa historia de la República francesa.

A Vizcaya están sense garantias. Es dir, sense drets. Y si quan teniam *llibertat* passava lo de Montjuich, vostés calculin. Quan llegeixin que 'n Silvela s'ha menjat ab patatas á un parell de carlistas, no ho estranyin. Estém en temps de *llibertat*. D'una *llibertat* que fa demanar als diaris republicans que s'expulsi als carlistas, s'afusellin als bizkaitarras y s'empresoni als catalanistas. D'una *llibertat* que tanca círcols y suspen periodichs. Pro aixó sí, aquets republicans y alfonsins, á pesar d'aixó, son molt liberals, y protestan y cridan y patalejan si ho neguen. Molt liberals.

Llaman todos rabones á los malos, cuando no tienen rabos en los c...

La ca sa de la suspensió de garantias, segons diu el farándula d'en Silvela, ab despejo archipaternal, es la propaganda separatista dels bizkaitarras. Sols que á Catalunya, que n'hi ha 20 vegades més, res els diuen. Sols que á Castella-la-Vella, ahont no saben que voi dir separatisme ni maketisme, las tropas van de passetjos militars. Sols que... res, que l'únich que 'ns faltava es que el govern nos tirqués per imbécils. Els carlistas y els contriluyents, veyém el tiro, senyors miserables. Els carlistas y els contribuyents estém resolts á tot. A la forsa, oposarém la forsa; al exércit, exércit; als fusells, fusells. Y si de home á home, y de exércit á exércit va cero, segons canta l'adagi, jo juro que d'un trono impopular ab un exércit prostituít á un poble que vol fer justicia hi va tanta diferencia, que mentres els primers ne resultan estellats y á micass, s'alsa el segon ab la palma de la victoria, senyal de la redempció d'un poble y del extermi dels traïdors.

S'han publicat las *Bases* pera la Unió dels Catòlics. No las refuto perquè ja ho ha fet anticipadament el Magistral de Sevilla. Y

Esm. Cardenal Casañas
Biste de La Seo d'Urgel

consti que molts Bisbes no están conformes ab ellas, no per dolentas, sino per ser sencillament ridículas. Volen unir catòlics y no diuen qui son els catòlics. Predican ficarse en política y passen després circulars, prohibint al clero anar a las eleccions. Diuen que sacrificuem petites causes personals y se 'nscondempna á pecat mortal si no acatém á una persona.

A Espanya hi ha dos foras que no podran unir-se may en la practica. Els republicans y els catòlics. Els primers per la ambició de part dels seus Queses. Els segons... ¡qué sé jo! pro anava á dir, per tres cuartos del mateix.

DEUTE SATISFET

Hem pagat el deute que havíam contret ab el *Diario Catalán*. Divendres de la passada setmana tinguerem el gust de visitar aqueixa redacció, ahont forem rebuts ab tot l'afecte y carinyo de que es capás un bon catòlic y un perfecte caballer.

La polémica amistosa qu'hem sostingut y que tant ha interessat á nostres estimats lectors, deu tenir prompte un desenllás satisfactori, y 'l tindrà si Deu ho vol.

No 's tracta de la unió dels catòlics en política, avuy; aqueixa unió vindrá després tal volta. Se tracta de la unió dels catòlics en el terreny de la acció externa, ó sia, una unió de catòlics, pero fernos valer els drets que tenim com á tals, á cops de garrots.

Lo MESTRE TITAS entra decididament á aqueixa unió, porque per entrarhi, no hem de deixar de ser carlistas, al contrari, ser més catòlics que may, y per lo tant, més carlistas.

Pera aqueixa unió externa de catòlics, ens hi sobran las sotanas. No 'n volém cap. Els Bisbes y els capellans no saben manejar com nosaltres las varas de freixa, per lo tant, ens farien nosa.

Nosaltres no admetem institucions lliberals, ni constitucions, ni articles 11. Nosaltres, com diu molt be el *Diario Catalán*, som dels catòlics que practican tot lo que creuen, y creuen tot lo que ensenya la Iglesia nostra Mare; per lo tant, doctrina de la Iglesia es el *Syllabus*, y 'ls que no l'admeten, no poden venir ab nosaltres.

D'aqueixa unió externa poden formarne part tots els catòlics practichs, (no lliberals per supuest y per consegüent, no anticarlistas) que posin per sobre de tot los sagrats interessos de la religió.

El *Diario Catalán* ens ha fet l'honor de deixar á nostra discreció el formular las bases. Estudiarem l'assumpto ab el cuidado que es degut, y dintre poch las hi exposarem tan breu y sencillament com sapiguem.

Entretant, allí ahont perillin los drets de la Iglesia, allí ahont se trobin amenassadas las institucions de nostra Santa Mare, allí estarán el *Diario Catalán* y Lo MESTRE TITAS disposats á medir sas armas ab tota la pandilla de lliberals que infesta la nostra comtal ciutat.

JOAN M.ª ROMA.

¿PLEGUAMOS LAS BANDERAS?

Procurad, hijos míos, el retorno de las venerandas tradiciones del país.

(León XIII á los peregrinos españoles.)

Beatísimo Padre: ¿Cómo hemos de trabajar en este sentido si nos dicen por ahí que pleguemos las banderas?

Entendámonos: ¿se trata de convertir á este Gobierno liberal y masonizante?... ¿Se trata de reformar en sentido católico la vigente Constitución?... ¿Se trata de que los buenos se apoderen de las riendas del Estado por las vías legales? Tal parece ser el pensamiento del Emmo. Cardenal Sancha; pero ¿cuando sucederá esto? ¿De qué armas nos valdremos para el retorno de las venerandas tradiciones del país?... ¿de la papeleta? ¿del voto?...

¡Ay, Beatísimo Padre! ¿Cómo se reirán de nosotros los liberales si plegamos las banderas de la Tradición con la esperanza de salir victoriosos en el campo de las elecciones? Esto, nos dirán, es el colmo de la inocencia y de la candidez.

Las elecciones, con todas sus inevitables trampas, repugnan al católico español que prefiere un fusil á una papeleta, y la mayor parte de los que van á las urnas, en los pueblos principalmente, no votan al candidato que les dicta su conciencia sino al que les obliga su amo, so pena de perder el arriendo de las tierras y de quedarse sin pan. ¡Las elecciones! Aquí donde no hacen uso del sufragio el diez por ciento de los que van á Misa, el uno por ciento de los sacerdotes y ningún Obispo, ¿qué adelantaremos con las elecciones?

¿Se trabajará para que vayan todos á votar? ¡Magnífica-

mente! Pero cuanta mayor oposición encuentren los liberales, tanto más se multiplicarán los chanchullos. Supongamos que, á despecho de los tramposos, sacan los católicos triunfante una minoría de cien diputados (porque pensar en mayorías es pensar en lo imposible). ¿Y qué hacemos con los cien diputados?... ¿Derribar el Liberalismo y la Masonería entronizados en España? ¿poner el Evangelio de Jesucristo sobre las cabezas de los gobernantes y sobre las coronas de los soberanos? ¡Vana ilusión!

Hombres de catolicismo práctico, los hay en la situación presente ocupando altas esferas. ¿Pueden hacer algo en bien de la Religión católica? ¿Pueden evitar siquiera los daños que la Religión sufre? Aquí lo que falta no son buenos hombres, sino buen régimen. Se dirá que los hombres de bien que hoy dominan, resultan muy pocos para cambiar este régimen por otro mejor. ¿Y cuándo serán mayoría empleando los medios legales? El día del Juicio.

Pleguemos, pues, las banderas, y á trabajar (con banderas plegadas) por el retorno de las venerandas tradiciones del país á la sombra del trono de Alfonso XIII, dando tregua por algún tiempo á las pasiones políticas y dejando aparte las cuestiones secundarias.

Más claro, según la interpretación alfonsina: los tradicionalistas que pleguen sus limpios estandartes, y que se cobijen bajo el negro pendón del Liberalismo á ver si á fuerza de coladas lo pueden hacer más blanco que la nieve. Los tradicionalistas que den tregua por algún tiempo (hasta el día del Juicio) á las pasiones políticas; los demás están exentos de pasiones políticas y de toda clase de pasiones. Los tradicionalistas, en fin, deben dejar á un lado las cuestiones secundarias, y secundario es todo lo que no sean las instituciones... y la barriga de los católico-liberales.

Beatísimo Padre: así estamos después del Congreso de Burgos; con ganas de plegar para siempre la bandera de la Cruz; de romper la pluma que venimos consagrando á la defensa de la Verdad, y de... retirarnos á un desierto para no ver tantas miserias, tan malos ejemplos, tantas farsas y contradicciones, y para no ser testigos de los crímenes que vienen perpetrando en España los sectarios del Catolicismo liberal.

¡Beatísimo Padre! Mas ¿por qué me canso en llamaros si estáis tan hondo, tan hondo, que no llegan á vuestros oídos las quejas de los fieles?

MANUEL GASCÓ.

(De España Cristiana.)

Certamen

N.º 38, Carlos VII; lema: *Aviat*.—Núm. 39, Los periodichs; lema: *S. Q.*—N.º 40, L'espiritisme; lema: *Tonterías*.—N.º 41, Als catòlics; lema: *Meditém*.—Núm. 42, Carlos VII; lema: *Un rey*.—N.º 43, Reglament tactich; lema: *Guerra*.—N.º 44, De broma; lema: *Y dijo Sanch...o Panza...*—N.º 45, La Llegitimitat; lema: *Democracia*.—N.º 46, Antigüedad del Carlismo; lema: *Covadonga*.—N.º 47, Al poble catalá; lema: *Fora del tradicionalisme no hi ha esperanza de verdadera regeneració*.

El Catolicisme lliberal; lema: *Farsans*, queda fora de concurs, per ser al menos 4 vegadas més extens de lo que s'exigia en la convocatoria. Recordém que per tot el dia 30 s'admeten treballs pera 'l Certamen.

HOME DE MOLTS OFICIS

POBRE SEGUR

He sigut enguixadó, mestre de casas, fusté, manobra, emblanquinadó, burot, ataconadó, manyá, sastre y taberné.

He sigut també cotxero, enterra morts, cadirayre, calderé, llauné, xuflero, sereno, nunci, torero, boté, carboné, drapayre.

He estat tapicé, lampista, pagés, mestre, espardenyé, esparté, telegrafista, fundidó, basté, ebanista, agutzil y campané.

També he fet de teixidó, he venut manats de teyas, y estat dels del carretó, mosso d' un escorxadó y hasta escura xamaneyas.

Ja ho veus lector; si fa riure las teclas que se tocá

y després de dur la lliure, 'm trovo, que si vull viure, ara tinch d' aná á captá.

Per lo tant ab tals indicis, no 'm podrá negar ningú, lo ditxo dels vells patricis: "que 'l home de molts oficis, ja se sab, pobre segú,"

DE GARROTADAS

Quan nostre company de redacció aná á Sant Hipòlit de Voltregá, ab motiu de celebrarse en dit poble un solemne Triduo de Desagravis, no 's creya pas que la premsa lliberal s'hagués d'ocupar d'ell tant furiosament.

S'improvisá allí una vetllada en la Joventut Catòlica, y nostre company, á corre-cuyta, compongué una poesia que, com saben nostres lectors, acabava aixís:

Y quan del Cor de Jesús
tinguém las placas posadas,
sigui 'l nostre lema aquest:
Oracions... y garrotadas!!

Las garrotadas van xocar tant á la premsa lliberal, tal volta per alló de que 'ls burros es lo que més temen, que *El Diluvio*, *La Publicidad*, *La Campana de Gracia* y *La Esquella de la Torratxa* no trovan adjectius prou forts en lo diccionari pera calificar degudament al autor de tal barrabassada.

Aquests ilustres periodichs s'han empenyat en fer célebre la *cuarteta* apuntada, y ho lograrán.

Y es probable que logrin també que tots los catòlics l'aprenguin de memoria y la posin en practica.

Perque 'ls ximpls no fan prou cas de las oracions; necessitan *palo*.

Las garrotadas son una especie de musica á que 'ls lliberals no están ara acostumats, y es necessari que las sevas descomunals orelles s'hi familiarisin.

Figurinse vostés quin espectacle més simpátich y atractiu seria 'l següent: las redaccions enteras de *La Publicidad*, *La Esquella*, *La Campana* y *El Diluvio*, ballant un pas á quatre al mitj de la Plassa de Catalunya, rodejats d'una colla de catòlics cantant l'himne *Firme la voz* y marcar el compás, de passada, sobre l'esquena d'aquells clerofobos ab una vara de freixa ben rebingudeta.

¿Eh? ¿Qué 'ls sembla?

Y com que 'ls clerofobos y demás pandillas de tot tenen menos valor y serenitat d'animo, per aixó al sentir parlar de garrotadas se 'ls posá la pell de gallina y lladran, de lluny, com els gossos peteners.

Ho han demaistrat mil vegadas, y recienment quan l'últim Triduo al Pi.

Cridaren quinze días seguits contra 'ls catòlics, dihent que 'ls lliberals acudirían al Pi á armar camorra, y... no gosaren anarhi. El terrible *canguelitis* s'apoderará d'ells completament.

Pro, *vamos*, tinguem misericordia y compassió dels cobarts, y desagraviém als poca-soltas que s'espantan per tan poca cosa.

Y aquí 'ls regalo un' altra quarteta pera que 's tranquilisin:

¿Que 'ls farém als lliberals
quan vingui á Espanya Don Carlos?
Canta'ls el *Requiem*, Amen,
y després, res: **fusellarlos**.

Me sembla que no 'ls podém fer mes poqueta cosa.

LOS CATALANISTAS

Fa temps que res dihem dels catalanistas. Desque, fa uns quans mesos, sostinguerem aquella discussió ab *La Nació Catalana*, no hem dit res, primer porque volíam veurer en que acabaría aquesta crisis fatal d' intrigas y baixesas que corroheix á aquest partit, ó lo que sia; según porque 'ns sap greu tenir que remourer tant de fanch, en una Agrupació que deuria ser la més formal, seria y respectable de Catalunya.

Un altre dia parlarém de la asquerosa qüestió dels *Segadors* y succesivament de lo que ja no 's pot callar, porque ho publican los mateixos periodichs catalanistas. Avuy, vetaquí alguns párrafos de la *Protesta* que ha publicat el Centre Catalá de San Pol de Mar, expulsat per la Unió Catalanista, fa un mes, contra tota lley, contra tota costum y contra tota urbanitat.

«Se 'ns nega 'l dret de sapiguer las causas que motivaren nostra expulsio; donchs que, haventlas demanadas al President de la Unió Catalanista, es l'hora que encara no hem merescut contesta. Lo fet pel Concèll general de la Unió es incorrecte en son procediment y despotich en sos resultats...»

«Es correcte y formal lo modo de procedir del Concèll? No es cert que sisquera per esperit de justícia debia darse coneixement previ á la entitat interesada de lo que se havia der esoldrer? No es veritat que participantse determinadament l'objecte de la sessió á una personalitat—al senyor Cucarella,—debia també comunicarse de manera ben descoberta y ab major motiu al Centre Catalá de Sant Pol de Mar, per tractarse d'una colectivitat? Perqué la diversitat de criteri demostrada en los acorts del Concèll? Ahont ha trovat la Unió que s'ha permès sortirse del objecte concretat en la convocatoria y que pot condemnarse al acusat sens escoltarlo?»

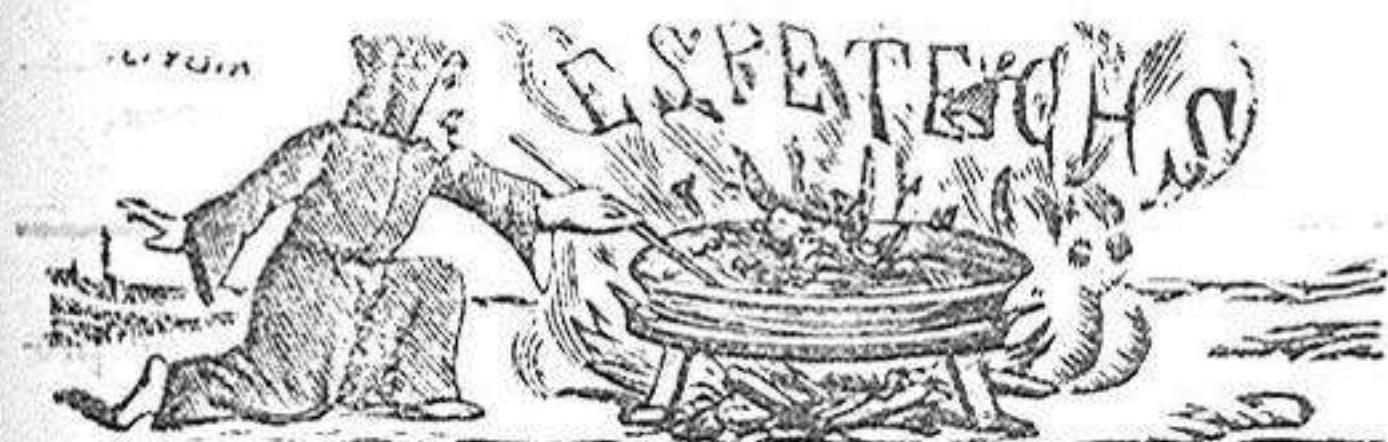
Si lo que ha fet lo Concèll general es son modo de obrar justícia, enteném qu'eix procediment no es lo que desitjan tots los catalans que trevallen per la verdadera prosperitat de sa patria.

Alguns antecedents podriam donar que posarian á algú en evidència sobre la trama d'aquest joch; del que contra tota rahó en resulta víctima lo Centre Catalá; pero no creyém del cas transcriurho aquí y per altra part pena 'ns dona tenir que recorrer á semblants publicitats, y si avuy parlém aixís es perque injustament s'ha donat als quatre vents una suposada indignitat, de la que 'n protestém.

No li fa que la Unió Catalanista nos consideri indignes de sumarnos á sas adheridas; lo Centre Catalá de Sant Pol de Mar, no reconeixent cap valor á un acort que 's prengué en aquell condicions, continuará, ajudant Deu, essent Centre Catalá, sens la patent de dignitat de la Unió, que pera res la necessita, y sol ó acompanyat farà tot quant puga pera cumplir lo que te consignat en sos estatuts, mal pesi als que publican son desitj de no esser confosos entre sos socis y de tots aquells que tractin d'esfonzarlo.

Aquesta es la protesta que 'l Centre Catalá de Sant Pol de Mar estima de son deber fer pública contra l'acort del Concèll general de la Unió Catalanista, ja que aquest implica una desautorisació oficial que 'l Centre no te merescuda y que per no mereixerla, la rebutja ab tota la energia de sa dignitat ofesa.

Sant Pol de Mar, 11 de Septiembre de 1899.—Per acort de la Junta general, Lo President, VICTORIA MAS, Lo Secretari, QUIRSE FUGASOT.»

—Diu La Publicidad que l'Institut de Manresa era molt liberal. Ara m'explico perque, segons diuen, aprobés á tantas pessetas l'assignatura. La veritat es que 'ls sospesos á Barcelona eran sobressalients á Manresa, sobre tot si eran richs. Lo qual s'explica dihent (y ho diu La Publicidad) que l'Institut era molt liberal. La llibertat de donar la patent de savi als chirigoteros més ó menos ignorants. Es la il·lustració (!) liberal en forma de orelles de burro plenas de pessetas. Y embolicadas ab un número de La Publicidad.

—Discuteixen els liberals si convé ó no declarar major d'etat á S. M., etc., etc. En Sagasta diu que debém esperar que tinga l'agust nen el cervell més granat. En Silvela opina que no importa kilo més ó menos de sofre en el cervell, si ab aixó pot deturarse aquesta co'rent contra 'l trono, á causa de la gestió péssima del actual régimen desde 1885. Nos-rihém.

—Diu l'Ortiz del diari possibli-estafador, que contra 'ls carlins s'emplehi el palo. Lo qual sens dupte será molt liberal y molt republicá. «El palo (afegeix) da resultados.» Quan tú ho dius, Ortiz amich, ho crech. Peritis credendum. Cadascú entén en lo seu. Y quant á palos ¡vaya si hi has d'entendre tú! Y sino que ho digan las bofetadas que 't clavá aquell carlista y las bastonadas del Ateneo y d'en Guerrero... Perdó, valent chirigotero!

—Els darrers dos anys hi ha hagut ¡32! revolucions en las simpáticas Repúblicas americanas, calculantse en 12000 els assassinats comesos en ellas. Lo que passaria á Espanya ab la República. Tots els republicans d'escala-avall se creuen ab prous mérits pera ser presidents, ministros, etc., etc.; inclús el simpático timador Sr. Lletjet.

—S'han celebrat á Hosca y á Tarrasa els mitíns de las Cambras de Comers. Y el Sr. Paraiso ha tronat contra 'l govern. Ab el qual, y sota má, s'enten pera pescar una cartera. Tothom sap que 'n Paraiso es republicá y jefe dels republicans de Saragossa; pues en las darreras eleccions maná á tots els republicans que votessin á Moret y no al candidat republicá. Y en Moret, votat pels republicans, triomfá; y el republicá no

tingué ni un vot. En Paraiso y el Govern s'enten y ballan sols. ¡Pobres republicans!

—Hi han no pochs PP. Jesuitas que prohibeixen, desde el confessional, la lectura de La Trinchera, senmanari carlista, y que aconsellan no 's llegeixi El Correo Español, com á... no católich. Decididament, aixó es la Unió dels Católichs...!!

—A Villariuda (Palencia) s'han convocat tres vegades eleccions y may s'ha presentat ningú á votar. Es lo molt que estimém els espanyols el sufragio universal. ¡Al femer!

MAGNIFICA SOLUCIÓ!

¿Están vostés enterats del felicíssim viatge qu'emprengué no fa molt temps un cert polítich... d'espasa, desitjós de respirar la brisa traspirenaica?

¿Van quedar ben convensuts d'aquella forta encaixada, que, segons se ve dihent, fou el sello de cert tracte...?

Per si no s'han enterat, vinch á ferlos presentalla de la següent relació, qüento, historia ó be corrandia, per pintalshi ben al viu la piramidal hazanya que D. Camelo va fer en cert país, lluny de casa.

Déspeditse dels companys, com també de quelcom dama carregada de virtuts, (unas virtuts que son falsas) traspasá los pirineus; enllá dirigi sa marxa; y, arribat que fou al mitj, al bell mitj del cor de Fransa, vivament impresionat va quedar; tot l'encantava, igual que 'ls trompas taúls qu'al veure un mosquit s'encantan.

Va toparse ab un marqués que més qu'ell la sab molt llarga; y, sens mediá 'l «Deu vos quart.» propi de bona crianga, li diu:—¿Qué tal; com aném? ¿Com te marxa aquí, la trampa? —Noy, tots havém de morir— al moment li respón l'altre; y 'l nostre, fet un babau no sabia com posarse comprenent qu'estaba fent un paper de... gran calsassas.

Quedá cego, mut y fret; sort, no; puig va revifarse, quan sentí que son company, (segurament per rifarsel) s'oferí acompanyarl' á fi d'estirar las cames (ó be ferlas escalfar al animal de l'estable).

Xano, xano, poch á poch al peu d'un pont arribaren molt sublim, majestuós; lo pont del ters Alexandre qu'els vehins han dedicat al colós de la alianza.

Recorregut de dalt baix fins l'altre part, ¡recaramba! D. Camelo va quedar engrescat, satisfet, vaja...; per poch, boy se torna boig de tant nerviosench qu'estava.

La cartera al moment treu; llapis y paper agafa, hi clava quatre gargots que, junts semblaven un parte, y l'enjega tot seguit á fer via cap á Espanya.

Arriba 'l nyap, y al moment els cristiniáns be l'escampan, enterantsen tot lo mon, desde 'l Japó fins á... Xauxa.

Be vaja; ja 'ls hi diré; lo contingut d'aquell parte, deya aixís, textualment, sens faltalhi cap paraula: He sigut primé espanyol qu'ha passat pont d'Alexandre.

¡Magnífica solució! ¡bon remey per nostra Espanya! ¡recristinal janém molt be ab guerrers d'aquesta talla!...

P. DE LAS P.

Cau á las nostres mans El Jacobinismo, del abate Barruel, traduhit pel Bisbe de Vich, Fr. Raimundo Strauch, assassinat en 1823 pel governador liberal de Barcelona. L'obrim al etzar, y llegim:

«Era Brienne, arzobispo de Tolosa, un malvado hipócrita mitrado, íntimo amigo de los ateos Voltaire y D'Alembert, pérfido, inmoral y más pervertido que sus amigos. Los filósofos conjurados esperaban con impaciencia la muerte de Mr. Beaumont, arzobispo de París, para darle un sucesor capaz de la conjuración. Este sucesor debía, so pretexto de humanidad, bondad y tolerancia, demostrarse tan paciente y suave á favor del filosofismo, panteísmo y demás sectas, como Mr. Beaumont se habia manifestado lleno de celo para la Religión. Este sucesor no debía mostrarse muy severo tratándose del dogma. Al contrario, debía contener á los más activos eclesiásticos, suspenderles y aun privarles de sus beneficios como hombres demasiado fogosos y proveer las vacantes en sujetos recomendados por Voltaire; debía permitir escándalos y multiplicar libros impíos, y entre tanto, para disimular, podía este sucesor dar exteriormente algunas pruebas de celo, para no alarmar.—Se necesitaba de toda la ambición de Brienne, de toda su perversidad y judaismo para hacerse arzobispo de París con estas condiciones. Aceptó. El Rey le nombró, pero, levantándose un gran clamoreo, tuvo que destituirlo. Brienne fué después ministro, el mas perverso, inmoral y ateo que ha tenido la Francia, al fin murió cubierto de infamias, hereje é impenitente, matándose de rabia, al ver que no podía causar más daño.» (Tomo I, cap. IV, art. Brienne; 2.ª edición.)

Ja s'ha celebrat la reunió de las Cámaras de Comers (del medrá seria millor dit) y Silvela no ha quedat satisfet de la moderació del putinga polítich senyor Paraiso.

Ja ho esperavam, Paraiso, amich intim de la carbassa pudrida Moret; Russinyol y altres tontos fent de pallassos en aquestas farsantas reunions, en que solsament 's procura engatusar al poble.

Y el Jan aquest deixantse pendrer el pel qu' es un contento. ¡Farsants, farsants y sempre farsants! Mes en Tarrasa s' ha demostrat, que quan se celebri altre reunió d'aquest género, quedarán 'ls farsants, sols, ben sols.

El Noticiero, 's veu que te un corresponsal á París, ó més ben dit un arreglador de partes telegráfichs á Barcelona, á la mida de son Director.

En un d'aquets partes, l'arreglador, fent comparació del usurpador Duch de Orleans, ab D. Carlos de Borbón, l'insulta vergonyosament, presentantlo en ridicul.

Cregui el ché confeccionador dels partes de marras; aquestas farsas, si que resultan ridiculas y anti-morals per si mateixas.

Ningú las creu.

La Societat católica «Lo Patronat del Obrer» continua donant funciones ab damas pagant els espectadors la entrada de quince céntims. Lo pitjor es que 's continua dihent, sens que 's desmenteixi, que tenen autorisació del Iltre. Vicari Capítular. Altres dihent que aixó es mentida.

El senyor Satrustegui, perque te pelas, ¿s creu rifarse de tothom fins de l'Autoritat eclesiástica? Y els demés individuos de la Junta, molt católich y piadosos tant tranquils. Amunt y crits.

Supliquém als de La Talia Catalana que deixin á LO MESTRE TITAS tranquil á casa. Si tenen alguna cosa que dir de Lo Teatro Católich que s'entengui ab dit senmanari.

La Talia Catalana ha xupat als carlins prous cuartos pera que á lo menos siga agrañida ab quins l'han protejida desinteressadament.

Si no ho fa aixís, li traurém la transparent careta de catolicisme que porta, y posarém de manifest cómo las gasta el hojalatero.

Y prou per avuy.

Per tranquil·litat, la que gasta un *pájaro* de Manlleu que capitaneja al socialistas de la vora del Ter.

Días pasats el senyor R... arengaba, en un lloch públic, a una colla composta en sa major part de joves de 15 a 20 anys, cuidant la Guardia Civil de mantenir l'ordre.

Y 'ls deya: ¿Y quan sigui hora, tindreu valor per matar á tots els burgesos?—Sí, sí,—responia la massa.

¿Y us giraréu á tiros contra la Guardia Civil?—Sí, sí.

¿Y si surten quatre carlins també 'ls respondreu á tiros?—Sí, sí.

—Ja, ja—els digué seguidament el *pájaro* manlleuench—plantémela al clatell aquesta blea. Lo que fareu vasaltres al veure una boina, será: girarvos d'esquena y fugir depressa com una guilla.

Y el socialista de marras gira cua y deixa als seus oyents, ab la boca oberta.

La opulenta marquesa viuda de Cubas, convidá fa pocs días á un suculent tech als senyors Arquebisbe de Toledo, don Ciriach Maria Sancha, autor de los "Consejos", y al ministre de la Gobernació senyor Dato.

Bon profit, ilustres.

Es publica á Madrid un periódich lo més bestia que pot dirse.

Se sab que sos redactors, al anarsen al llit, molt entrat lo matí, están calents de cascos.

Dita publicació sol dedicar quatre columnas diarias contra capellans, frares y monjas.

Are, fa días las emprén contra 'ls carlins y l'Arquebisbe de Sevilla, y declarantse partidari acérrim del Primat, Cardenal Sancha.

¡Qué amigos tienes, Benito!

Certamen de Reus

El *Centro y Semanario* catòlics de Reus han obert un Certamen (que 's tancarà el 15 del pròxim Octubre), quals temas y premis son: I Resumen de la vida

de Santa Teresa; un Sant Cristo de plata. II Las virtuts de Santa Teresa aplicables á tots los estats de la vida; un objecte d'art. III Santa Teresa com escriptora; una escribania de plata. IV Misión del periodista catòlic; una ploma de plata daurada. V Lleó XIII y la qüestió social; un objecte d'art. VI Oda á Santa Teresa; un liri de plata. VII Himno al Sagrado Corazón; una imatge del Sagrat Cor. VIII Poesía de tema lliure; una lira d'or y plata. IX Poesía á la Inmaculada, patrona d'Espanya; una rosa de plata. X Romans sobre un fet històric de Catalunya; un quadro á l'oli. La llengua pot ser indiferentment catalana y castellana. Los treballs han de ser dirigits al carrer de la Presó, 13. Hi haurá accessits. Felicitém als *Centro y Semanario* d'aquella noble ciutat, y els preguém que un altre any redactin el programa en catalá, acompanyant, si es necessari, la traducció castellana.

ACTE CONSOLADOR

Tal va ser lo celebrat per la catòlica ciutat de Badalona, en lo diumenge día 17 del present mes, en honor y desagravi del Sagrat Cor de Jesús.

Lluhíssima y nutrida fou la comunió general celebrada á las 8 del matí en la iglesia de Sant Joseph.

La plática, predicada per lo digne Sr. Rector de dita parroquia, D. Pere Llopart, fou tan sencilla com fervorosa.

Allí se respirava un ayre sá y una atmósfera pura, qu'enlaurava l'esperit á las etéreas regions de la Divinitat, hont no arriuan las intrigas y malicias, la desllealtat y la inconseqüencia dels homes.

Lo cor se rejuvenia al veurer com s'acostavan á la Taula Santa ab extraordinaria religiositat, algún sabi catedràtic de la Universitat Catalana al costat d'un humil pescador; doctors en Filosofía y Lletres y en Ciencias junts ab rústichs agricultors; escolars de la Universitat ab los del Seminari, Institut y demás colegis; nobles senyoras ab modestas jornaleras, en fi, ríchs ab pobres y joves ab vells.

Allí varem demostrar que fora del Catolicisme no existeix la verdadera fraternitat.

Se tractava pues, d'un acte purament catòlich, religiós, de desagravis al Puríssim Cor de Jesús.

Badalona va correspondrer com debía, demostrant que 's mereix y no inutilment l'honorós nom de ciutat eminentment catòlica.

Tractant, dorchs, d'un acte de tal índole, ó sia, de protesta contra 'ls insults y atropells dirigits al Sagrat Cor per una turba de masóns y liberals, apoyats pels governants, en distins punts d'Espanya, tractant, dich, de una protesta de tal naturalesa, debían assistirhi tots aquells que de catòlics se precian; pues no senyor.

En aytals actes, ma vista inutilment buscava á aquells puristas que 's deyan catòlics de... boca y qu'han fet mes evolucions que 'l trampista Romero Robledo, á aquells que per un plat de llantias s'en van ren anar de cap y peus á... l'aigua, finalment, á alguns catòlics liberalisats.

De tots modos nos feyan tanta falta com... en Moret; per altre part, com mes se separin de nosaltres menos perill hi haurá de que 'ns liberalisin y sapigut es que

quien con liberales se acuesta...

A més, ja ho digué un sabi grech: qui va ab un coix al cap del any queda... borni.

Lo mateix día se colocá una gran placa del Sagrat Cor en la fatxada principal del Círcol Catòlich.

Per la tarde en dita Societat se celebrá una vetllada molt notable.

Per acabar aquesta incompleta ressenya, me resta felicitar á la activa Junta Directiva del Círcol Catòlich, á los seus socis, al carlistas badalonins, á tots los catòlics que hi prengueren part y á las sevas distingidas familias perquè compactes demostraren tots, sa fé y entusiasme al Sagrat Cor de Jesús.

Ab personas d'aquestas y ab actes d'aquets demostran las ciutats com Badalona que poden molt per la gloria de Deu, l'enaltiment de la Patria y l'amor y lo respecte al Rey.

M. SERRET.

Barcelona, 18 Septembre 1899

Establiment Tipogràfic, Casanova, 13; Barcelona.

ZUMALACARREGUI

(CONTINUACIÓ)

sos companys d'estudis, dels centres de població, y renunciant als puestos visibles ahont se conquista, ab talent, los lligitims y ruidosos éxits.

Arrivá al poblet carregat de llibres, ab lo cor ple d'il·lusions, mitj marcidas ja pels vents d'aquest primer desengany, pro creyent de bona fe que son desferro del mon civilisat seria transitori; ell tornaria, sí, ¿perqué no havia de tornar? Completaria sos estudis en la apacible soletat del poblet; corrent per la campinya deleitable meditaria 'ls textos de S. Tomás, de Suárez y d'altres mil teòlechs que tenia en son cerebre, embrollats en brillant torbellí per sa juvenil imaginació; y quan sos estudis estarian madurs del tot, quan fos capás de triomfar per sí en unas oposicions, ell sortiria de nou al escenari de la societat y el veurían guanyarse ab sos propis punys lo lloch primer de la terna...

Pro ¡m sembla que sí! En las oposicions á la prebenda reapareixen els *nebodets*, entre 'ls quals n'hi ha un ¡poqueta cosa! que may acertava en la classe ab una sola idea y ¡vés quina casualitat! tampoch en las oposicions acertá res; pro va ser, segons deyan, per una desgracia, perquè 's vá espantar; porque s'ha de saber que aquell minyó s'havia espabillat molt després de la carrera, y havia dominat de tal modo la Teología, que si no havia escrit la *Summa*, es porque, haventla ja escrit S. Tomás, y sent ell un home molt llest, no volia pendre 's la molestia de fer un trevall que ja estava fet... Lo cert es que el *nebodet* va guanyar el benefici, y el pobre *Rector del Camp*, després d'haverse desganyat quinze días en la catedral parlant en llatí correcte y citant textos sagrats, tingué d'entornarse á la fonda, agafar el ronsal de la mansa mula y tornar á fer el camí del poblet... "los caminos del home sobre la terra están plens d'iniquitat" va murmurant, mentres atravessa la vasta planuria per l'estretet camí de la parroquia.

El *Rector del camp* se resigna facilmente... Per altre part trova en sa vida rural, en son apartament de tot comers intelectual y social ab homes de sa esfera, motius poderosos pera resignarse. Ell es el rey de la

feligresia; rey incontestable é indestronable. Es superior en tot y per tot á sos súbdits. Quan parla, son oracols sos manaments; si entenen lo que 'ls hi diu, l'obeheixen; si no l'entenen, no l'acusen de falta de claretat, sino que s'acusen á sí propis de rudesia d'enteniment. Y aquest poder absolut, ¡quant beneficiosamente l'exerceixen los *Rectors del Camp*! Jo no dich que no hi haigín abusos; pro una infinitat d'observacions m'han convensut de que aquesta soberania no es solsament omnímoda, sino justa y beneficosa (1).

II

Antecedents de la guerra civil

En ple sigle XVII, reinant Felip II, el compte d'Esex, enviat contra Espanya per la Reina d'Inglaterra, desembarcá á Cadiz ab 20.000 soldats inglesos. Tota Andalusia estava sens un soldat, pues repartits los invencibles soldats de Felip II per varis Estats d'Europa, y sostenint en Flandes, en Italia, en América, en Dinamarca guerras terribles, no podían de cap manera venir á defensar el Sur d'Espanya. Res, donchs, mes facil que avansar sobre Sevilla y espantar al rey mes gran que ha existit en son mateix Palau de *El Escorial*: aixís ho creu el bon Compte d'Esex y sos oficials y aixís ho tenían com á segú los llestos polítichs de Londres.

Pro ni uns ni altres contaban con la *huésped*, y la *huésped* eran los *Rectors del Camp* y las campanas parroquials. Aixís que se sá que 'ls soldats de la Reina heretja estaban á Cadiz, de campaná á campaná, desde 'l Cap de S. Vicens hasta las crestas de la Alpujarra, azaren contante las campanas el terrible succés, y convocant als pacífichs moradores d'Andalusia pera que acudissin á la defensa de sas llars y de sa fe... Al endemá del terrible repicó, baixaren de las montanyas y pujaren de las valls bandes innombrables de campesins acudillats pels *Rectors del Camp* montats en pacíficas mulas... El Compte d'Esex s'

(1) Recordis que l'autor, Mr Wisdom, es inglés, protestant y racionalista; per lo qual sas confessions son de gran valor.

assustá y la invassió d'Andalusia no passá de projecte...

Identificats los Guberns ab el poble espanyol, mentres aquells s'inspiraren en el triple lema que adorava el poble, en el tradicional *Deu, Furs y Rey*, se separaren, posantse l'un frente del altre, desque el primer Borbón ofegá las vellas libertats espanyolas, y principalment, desque son fill, Carlos III, admetent en sos concells als Rodas, Azaras, Floridablanca y Campomanes, fent caminar la política expanyola per lo camí racionalista y despòtich que obrien als governs Voltaire y Montesquieu. Volían aquells *honorables* Concellers abatrer completament aquelles tres institucions que simbolisan las tres paraulas del lema tradicional; y si del tot no succeí aixís, fou porque aquells *ilustrats* trobaren en son camí á una classe ab la qual no contavan, als *Rectors del Camp*, que si están avuy vensuts, darrera de cruells guerras civils, ha sigut sacrificant los liberals part principal de son programa, de sort que, encara que vencedors, no ho son en tot y en todas las parts dels seus principis, sino cedint en molt, y ab tot y aixó, ni aixís poden disfrutar tranquil·lament de sa victoria, sino que baix l'amensassa sempre d'una nova guerra, están exposats á tenir de comensar de nou sa obra mil voltes comensada, jamay acabada.

La gran sotregada dels *Rectors del Camp* fou quan la invassió francesa. Aleshoras s'aixecaren com un sol home contra l'invasor de sa Patria y enemich de sas creencias; aleshoras quan todas las campanas tocavan á somatent, per primer cop en aquest sigle, desde 'ls Pireneus hasta l'Estret de Gibraltar. Los 400.000 homes de Napoleon no feren mes por als *Rectors del Camp* que 'ls 20.000 soldats del de Esex... ¿Qué importaba que las batallas se perdessin ó guanyessin? Lo que 's teria de fer, lo unich posible y rasonable, era lluytar, complir cadascú ab sa obligació: el triumpfo al fi lo donaria Deu. Que Ell vejés que no apartavan la espátlla d'aquell gran trevall, que morian ab gust: lo demás seria obra del Senyor. No pot duptarse que aquesta doctrina es hermosíssima y plena d'encants; de modo que als espanyols no 'ls maravillava sortir derrotats en los combats. Ya contavan previa-

(Continuará)